

Mišljenja u vezi donošenja odluke o imenovanju izborne komisije jedinice lokalne samouprave

Članom 14. stav 1. Zakona o lokalnim izborima („Službeni glasnik RS, br. 129/07, 34/10-odлука US i 54/11) propisano je da izbornu komisiju jedinice lokalne samouprave u stalnom sastavu čine predsednik i najmanje šest članova koje imenuje skupština jedinice lokalne samouprave, na predlog odborničkih grupa jedinice lokalne samouprave, srazmerno broju odbornika. Znači, skupština jedinice lokalne samouprave prilikom imenovanja stalnog sastava izborne komisije uzima u obzir sastav skupštine u vreme donošenje akta o imenovanju. Dakle, politička pripadnost ogleda se kroz predlog odborničkih grupa, na taj način da sve odborničke grupe budu zastupljene u izbornoj komisiji, u skladu sa zakonom.

Isto tako, odredbom člana 13. stav 3. Zakona o lokalnim izborima propisano je da nijedna politička stranka ili stranačka koalicija ne može imati više od polovine članova u stalnom sastavu organa za sprovođenje izbora. Znači, u slučaju promene sastava odborničkih grupa u skupštini jedinice lokalne samouprave, uz doslednu primenu člana 13. stav 3. Zakona, nijedna politička stranka niti stranačka koalicija ne može imati više od polovine članova u stalnom sastavu izborne komisije.

Pitanje sastava i imenovanja organa za sprovođenje izbora je sastavni deo postupka izbora odbornika, pa su ovakvi sporovi u sudske nadležnosti. Da li je konkretno imenovanje izborne komisije izvršeno u skladu sa Zakonom, što znači i sa principom srazmerne zastupljenosti političkih stranaka u stalnom sastavu izborne komisije, može ceniti nadležan Upravni sud i to isključivo u sudskej postupku kada rešava po podnetoj žalbi. Da bi ova vrsta sudske kontrole bila moguća, saglasno odredbi člana 13. stav 4. Zakona, u rešenju o imenovanju mora biti navedena stranačka pripadnost ili naziv stranke, odnosno stranačke koalicije, na čiji predlog je imenovan predsednik, odnosno član izborne komisije.

Na kraju, ukazujemo da Zakon o lokalnim izborima ne sadrži pravila za imenovanje izborne komisije koja bi se mogla okarakterisati kao „formula“ koja važi za sve slučajeve. Naime, Zakon sadrži pravila po kojima se imenuju članovi u stalnom sastavu izborne komisije i pravila za određivanje opunomoćenih predstavnika podnositelja izborne liste koji ulaze u prošireni sastav. U svakom konkretnom slučaju, broj i struktura članova izborne komisije zavisiće od situacije koja postoji u određenoj jedinici lokalne samouprave. Zakon ne propisuje maksimalni broj članova koji čine stalni sastav izborne komisije, već samo najmanji broj koji mora postojati i utvrđuje da nijedna politička stranka ili stranačka koalicija ne može imati više od polovine članova u ovom sastavu. S druge strane, pošto u našem sistemu članovi izborne komisije, u suštini, jesu predstavnici političkih stranaka, to njihova zastupljenost u organima treba da zavisi od zastupljenosti političkih stranaka u skupštini. U tom smislu, odredbu člana 14. stav 1. Zakona i treba razumeti prevashodno kao princip koji treba da obezbedi srazmeru između broja odbornika koji stranka ima u skupštini i članova u izbornoj komisiji. Međutim, kako se jedinice lokalne samouprave u velikoj meri razlikuju po broju odbornika koji čine skupštinu, zatim po pravilima koja regulišu postojanje i rad odborničkih grupa (kao ovlašćenih predлагаča kandidata za izbornu komisiju), te i po ukupnom broju članova izborne komisije, to nije moguće unapred predvideti formulu koja bi bila primenjiva u svim slučajevima. Štaviše, ne postoji ni zakonski osnov, odnosno ovlašćenje, da se takvo pravilo u obliku formule, propiše ili utvrdi.

(Mišljenje Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave)